

2011. a EESTI KEELE KUI TEISE KEELE RIIGIEKSAMI OSAD, AJALINE KESTUS JA ÜLESANDETÜÜBID

Tulenevalt haridusministri 17. septembri 2010. a määruse nr 59 „Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise, koostamise, läbiviimise ja hindamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord“, on gümnaasiumi lõpueksamite eesmärgid järgmised:

- 1) tagada eksamitulemuste üleriigiline võrreldavus, et õpilasel, lapsevanemal, koolil ja kooli pidajal saada võimalikult objektiivne ettekujutus õpitulemuste saavutatusest;
- 2) koolil, kooli pidajal, Haridus- ja Teadusministeeriumil, õpilastel, lastevanematel saada tagasisidet õppimise ning õpetamise tulemuslikkusest koolis;
- 3) saada ülevaade riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste saavutatusest eksamiainetes hariduspoliitiliste otsuste tegemiseks;
- 4) toetada õppekava rakendamist, suunata eksamiülesannete valiku kaudu õppeprotsessi;
- 5) siduda järjestikuste haridustasemete õppekavad ning võimaldada kasutada riigieksamitulemusi õpingute jätkamisel, anda võimalus kasutada riigieksamitulemusi rahvusvahelisel tasandil.

Eesti keele kui teise keele riigieksam kontrollib vastava keele alaseid pädevusi nelja osaoskuse (kirjutamine, kuulamine, lugemine ja kõnelemine) ning keelepädevuse mõõtmise kaudu. Eesti keele kui teise keele riigieksam vastab ligilähedaselt Euroopa Nõukogu keeleoskustaseme B2-taseme kirjeldusele.

Vastavalt põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava õppe-eesmärkidele taotletakse gümnaasiumi eesti keele õpetusega vene õppekeele üldhariduskoolis, et õpilane:

- saavutab keeleoskuse taseme, mis võimaldab keelekeskkonnas iseseisvalt ja enesekindlalt hakkama saada, eestikeelses õppeasutuses õpinguid jätkata ning eestikeelses keskkonnas tööle asuda;
- orienteerub eesti kultuuris ja sotsiaalsfääris;
- teadvustab end Eesti ühiskonna täisväärtusliku liikmena.

Eeldatavad õpitulemused põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava järgi gümnaasiumi lõpus:

kuulamisel gümnaasiumi lõpetaja

- mõistab dialoogi või monoloogi vormis esitatud kõnet;
- mõistab meedias edastatavat teavet;
- eristab kuulatud teadus-, tarbe-, aime- ja meediatekstis, lühiloengus detaile ja fakte;

lugemisel gümnaasiumi lõpetaja

- loeb eesmärgipäraselt, mõistab loetu sisu;
- eristab teadus-, meedia-, aime- ja ilukirjandustekstis olulist teavet ebaolulisest;
- leiab teavet teatest, juhiseist, eeskirjast, seadusest, kuulutusest;
- loeb tundmatut teksti sõnaraamatu abil;

kirjutamisel gümnaasiumi lõpetaja

- teab kirjaliku teksti vorminõudeid;
- kasutab omandatud sõnavara, grammatiliselt õigeid ja mitmesuguseid keelemalle;
- kirjutab sidusalt, loogiliselt ja arusaadavalt tarbe- ja teadusteksti, loovtööd;
- kirjutab lühikonspekti, kokkuvõtet suulise ja kirjaliku teksti põhjal;
- kasutab õigekeelsussõnaraamatut ja keelekäsiraamatut;

kõnelemisel gümnaasiumi lõpetaja

- teab kõne- ja kirjakeele stiilierinevusi;
- tuleb sobivat stiili kasutades toime igapäevastes ja ametlikes suhtlusolukordades;
- arutleb probleemide üle, avaldab arvamust ja kaitseb oma seisukohti;
- kasutab omandatud sõnavara, grammatiliselt õigeid mitmekesiseid keelestruktuure;
- kasutab ainekava temaatikaga seonduvat sõnavara, fraseologisme;
- edastab kirjaliku ja suulise teksti sisu;
- jutustab loetud ja kuulatud teksti ning pildi(seeria) järgi;
- teeb kokkuvõtet kuulatust, loetust, kogetust; oskab esitada kõnet.

2011. a riigieksami ülesehitus.

Eksamiosa		Kestus	Max punkte
	Kirjutamine	90 min	20
<i>Vaheaeg 30 min</i>			
II osa	Kuulamine	40 min	20
III osa	Lugemine	60 min	20
IV osa	Keele struktuur	40 min	20
KOKKU :	Eksami kirjalik osa	260 min	80
V osa	Suuline osa	20 min	20

Kirjutamine

Kirjutamisosa koosneb kahest ülesandest kogupikkusega u 280 sõna (1. ülesande sõnade arv 120 ($\pm 10\%$), 2. ülesande sõnade arv 160 ($\pm 10\%$)).

Võimalikud ülesandetüübid:

a) konkreetsele lugejale suunatud või alusmaterjalile toetuvad ülesanded, mis määravad täpsemalt, miks, kellele ja mida peab kirjutis sisaldama:

- (pool)ametlik kiri;
- lühiartikkel

b) teemakirjutised:

- kirjeldav, analüüsiv või arutlev etteantud teemal kirjand, aramusavaldus, aruanne, ülevaade

Kuulamine

Kuulamisosa koosneb **25** üksikküsimusest, mis jagunevad nelja ülesande vahel. Kuulamisosa tekstide kogupikkus on 1250–1500 sõna. Tekste kuulatakse kaks korda. Salvestatud kuulamisosa kogupikkus on umbes 40 minutit.

Kuulamisülesannete tekstideks võivad olla

- uudised;
- argivestlused, keskustelud, koosolekud;
- teadaanded;
- intervjuud
- ülevaated, reportaažid
- juhised;
- lühisõnumid/-teated;
- loengud.

Võimalikud ülesandetüübid:

- sobitamisülesanded (kuuldu ja kirjaliku kokkusobitamine, teema ja teksti kokkusobitamine);
- info ülekandmise ülesanded (lausete täiendamine loetu põhjal)
- valikvastustega ülesanded (*õige-vale* vastusega küsimus, etteantud variantidest õige leidmine);
- lühivastusega ülesanded.

Lugemine

Lugemisosa koosneb **25** üksikküsimusest, mis jagunevad kolme ülesande vahel. Tekstide kogupikkus on umbes 1400 sõna.

Lugemisülesande tekstideks võivad olla:

- kirjad ja teated (erakirjad, ametlikud kirjad, dokumendid, lugejakirjad, lühisõnumid jms);
- uudised;
- artiklid;
- arvustused;
- reportaažid;
- intervjuud;
- reklaamtekstid ja kuulutused;
- kasutusjuhised;
- ilukirjanduslikud tekstid.

Võimalikud ülesandetüübid:

- sobitusülesanded (pealkirja/väite/küsimuse/teema ja tekstilõigu kokkusobitamine; sõnade/väljendite/lausete/tekstilõikude sobitamine teksti, sõnade ja nende ükskeelses sõnastikus oleva määratluse kokkusobitamine);
- info ülekandmise ülesanded (lausete täiendamine loetu põhjal);
- valikvastustega ülesanded (etteantud variantidest õige leidmine);
- järjestamisülesanded (lausete järjestamine loetu põhjal või tekstilõikude korrastamine terviklikuks tekstiks);

- lühivastusega ülesanded.

Keele struktuur

Keelestruktuuriosa koosneb **25** üksikküsimusest, mis jagunevad kahe ülesande vahel. Keelestruktuuriosa mõõdab riikliku õppekava gümnaasiumi ainekavas nõutud grammatika omandatust (vt keeleteadmisi) ning keelepädevust (sõnavara-, grammatika-, semantika-, ortograafiapädevust).

Võimalikud ülesandetüübid:

- lünkülesanded (valikvastusega, avatud lüngaga, pangaga ülesanded)
- vigade leidmine ja parandamine

Rääkimine

Rääkimisosa koosneb järgmistest osadest:

- 1) sissejuhatav vestlus, mida ei hinnata;
- 2) pildi kirjeldamine ja täpsustavatele küsimustele vastamine;
- 3) arutlus;
- 4) otsustamine.